

OLÁH JÁNOS

Elérhetetlen föld

*Itt lakom, a barnasisakos dombok oldalában,
mint az ezüstbaltá, olyan fehér a házam.*

*Kint esik az eső, az ágak között
meg-megbotlik, csontjai lehullnak a földre.*

*A szobámban ülök egy háromlábú széken,
körülottem szerszámok porosodnak.*

*Gondolataimban, mint egy mély folyóban
lesüllyednek az emlékezés roncsai.*

*Ismertem egy kovácsot,
én is vertem a vöröslő patkót.*

*Tudtuk, milyen engedetlen a vas.
Néha kiültünk a küszöbre,*

*a térdünkre könyökölve
beszélgettünk.*

*Nem volt a szívünkben semmi,
ami kioltotta volna*

*az évszakok roppant illatát,
míg a domboldal*

*száraz füvei közül
néztük a robogó fellegeket.*

Szabadság

*Saláta tankönyvek lapjai közt raboskodott
szeptembertől júniusig
Sztálin és Rákosi idézetekbe zárva.
Mindenki róla beszélt, de nekem fogalmam se volt
róla, ki ő,*

*nem tudtam eldönteni, minek nevezzem,
ha egyszer – fennállt a veszélye ennek is –
valóban szólnom kell majd hozzá.
Széltében-hosszában hangoztatott
nevét – mert mit jelent az, hogy szabadság? –
túlontúl frivolnak találtam.*

*Kivel is állok szemben voltaképpen?
A választ kénytelen-kelletlen teljes egészében
a véletlenre bízam.
A nyár lehet, gondoltam, amely fölsebzí talpamat,
az izzó tarló,
a vadvízi cikázás a csíkot rejtő,
kardélű sás között a fűzkosárral,
a föld, a víz, a Nap talánya,
a meggyalázott asszonyok,
dicséret és fenyítés kagyló-mély börtöne,
minden,
amit gyereket sirató gyűrött-öreg arcként
a föld kivallott,
és az olajos tankok lánctalp-nyoma
örvénylő zokogássá rántott össze,
az elhasznált sátorponyva-ég,
amit kés hasít fel,
és a golyópergette vakolat pora
ahogyan a szemedbe verődik,
és mindent, mindent kiolt.*

Pásztor

*Bölcsességem mogorva és szikár,
akár egy birkapásztor. Álmodom,
hogy álomszínű nyájam épp pisál,
széttartott lábbal a megmeredt kosok,*

*és reszketve a finom barikák.
Hatalmam itt már senkinek se fáj,
saját csontom a szuvas szarkofág,
birodalmam bőr, hús alatti táj.*

*Mint régi kürtök vésett, faragott
ábrái közt a pásztor, a kutya,
csontszínű, őszi tájon baktatok,
nem kísér más, csupán az út pora.*

Nemzedékem

Elhagyjuk végre e börtönablakú szobákat, a cselédlépcsők szemégyűjtőszagú alkonyát, elhagyjuk napjaink kiürült városát, a rácsok és korlátok rozsdamart édenét.

Hol vannak már láncaink különös lehetőségei, hol az őrző éjszakák, amikor szentségtörő hangon állatokat utánoztunk, vonyítottunk, miáskoltunk, rőfögtünk, nyerítettünk, kukorékoltunk, vagy éppen, hogy elhallgattassuk megkínzott ösztöneinket, üvegeket dobáltunk a menza visszhangot doboló tetejére?

Ki tartotta, ki tarthatta számon mindezt, a fölkavart éjszakákat, az átaludt nappalokat, ki élte át azokat a békés éveket a kollégiumi Babel csőlakói között, abban a kegyetlen aknában, hangtalan harangtoronyban az évek grádicsain gubbasztva, lift nélkül a patkány lakta földszint és a pókhálós ötödik emelet között?

Mert nem akartuk fölfedezni az emelkedés távlatát, a zuhanás lehetőségét magunkban, talán mi magunk se. Pedig nemcsak a raktár iszonyában, jártunk a padlás csatornaparkányán a végtelenbe süllyedt udvar fölött is némán és elfehéredve, és nem ismertünk akkor se magunkra.

De amikor az elválás hányingerlő öröme gyomron vágott, amikor még egyszer, utoljára alávehettük magunkat mohón a beteges bizonytalanság kínzásainak fölbosszantva álmos takarító- és mozgalmos múltú igazgatónőket, akik minderről mit se tudtak, nem akartak tudni, és senki rajtuk kívül, és senki velük együtt, akkor megérettünk valamit életünk rejtett ritmusából, ami fölszabadít.

Ott álltunk becsomagolt bőröndök és vasalószagú lópokrócok között, és összefüggéstelenül és dacosan nem sajnáltuk magunkat. Bízunk és elszenvedtünk, mint mindig. Elszenvedtük az örökös ellenőrzést, az ocsmány értetlenséget, a hivatalos hányingert, ezt a senki érdekében folytatott földöntúli propagandát.

Azt hittük, agyunk értelmetlen nekifutásait és kudarcait követve, és mindenki ezt akarta elhíttetni velünk, tulajdonképpen semmiről sem tehetünk. Talán valóban így volt, mégsem volt igaz, csak kényelmes és biztonságos.

A vidéki pályaudvarok ideg-hűvös hajnalai most fölzokognak bennünk és visszatérnek. Visszatérünk mindannyian, egy közönséges nemzedék nem éppen közönséges bolondjai kifosztott arccal és elpusztult zászlókkal.

Nem kérünk felmentést senkitől, magunktól se. Elfogadunk mindent, olyan könnyörtelenül, ahogy megtörténik.

Elromlott homokóra

*Vadító csecsemőhit
ábrándos gögje hajszol,
egy lángoló oroszlán
bő sörényében alszol.*

*A nyitott paplanrészen
átömlő léghuzatban
távoli, láthatatlan
filozófia kattan.*

*Párnába fúrod arcod,
melléd fekszik az este,
elmondja, amit ébren
mondani nem lehetne.*

*E lassított kivégzés
borzalma meg se illet,
be kell magadat csapnod,
mást kell tudnod és hinned.*

*A lesipuskás velőből
a feledés golyója
szúpercegésként ömlik,
elromlott homokóra.*

A nemlét dallama

*Fényérintésnyi csak
e röpké pillanat:*

*az öböl ott alant
úgy pendül, mint a lant.*

*Most egymásra talál
születés és halál.*

*Eddig volt, nincs tovább,
mintha ezt mondanád.*

*Kérdeztél szüntelen:
Ki vagyok? Nincs nevem.*

*A nemlét kvantuma,
a semminek ura,*

*mondhatnám, ez vagyok,
nem mondom, hallgatók.*

*Kérlek, nézd el nekem
hiába életem!*

*Talán lehetne még,
de túl közel a vég,*

*s a tétlenség vakít,
tenni is valamit.*

*Mintha tör járna át,
a nemlét dallamát*

*hallom: egy hangtalan
dal sír föl daltalan.*

*Mint nábobí zene,
áradón tölti be*

*tétova tudatom.
Hallgatom és hagyom.*

*Zengj, hol minden üres,
új kódiban ősi nesz!*

OLÁH JÁNOS (1942. november 24., Nagyberki) az ELTE Bölcsészettudományi Karán magyar–népművelés szakon végzett, az Eötvös Kollégiumban lakott. A Magyar Napló folyóirat főszerkesztője. Budapesten él. Többek között Greve- (1992) és József Attila-díjas (1994). 1994-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével tüntették ki.

Kötetei: *Fordulópont*. Bp. 1972, Szépirodalmi Könyvkiadó, 1972. 160 o.; *Közel*. Regény. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1976. 372 o.; *Visszatérés*. Regény. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1979. 396 o.; *Jel*. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1981. 172 o.; *Az örült*. Regény. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1983. 261 o.; *Az Örvényes partján*. Novellafüzér. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1988. 403 o.; Mezey, Katalin–Oláh, János: *Selected poems*. – Válogatott versek. Transl. by Nicholas Kolumban, Kodolányi Gyula and Tom Raworth. Bp. Co-Print nyomda, 1990. 77 o.

(Remetei Kéziratok. 4.), párhuzamosan angol és magyar nyelven; Mezey, Katalin–Oláh, János: *Elbeszélések*. Ford. Hans Skirecki. – Erzählungen. Aus dem ungarischen Hans Skirecki. Bp. KÉZirat, 1991. 82 o. (Remetei kéziratok. 5.), párhuzamosan magyar és német nyelven; *Nagyító fény*. Válogatott versek. 1959–1991. Bp. Széphalom Könyvműhely, 1991. 290 o.; *Kenyérpusztítók*. Színművek és hangjátékok. Bp. KÉZirat, 1993. 240 o.; Kolumban Miklós: *Porcelain balloon*. Selected poems. – *Porcelán léggömb*. Válogatott versek. A verseket Mezey Katalin és Oláh János ford. Bp. KÉZirat, 1993. 175 o.; *A unexpected meeting*. Poems. Translated by Nicholas Kolumban. – *Váratlan találkozás*. Verseks. Ford. Kolumban Miklós. Bp. KÉZirat, 1995. 63 o. (Remetei kéziratok. 10.), párhuzamosan magyar és angol nyelven; *Vérszerződés*. Novellák. Bp. Magyar Napló, 2001. 118 o.; *Por és hamu*. Verseks. 1991–2002. Bp. Magyar Napló, 2002. 127 o.